Shemuel, Week 151: Chapter 30:13-25 - Victory and Spoils

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

30:11-16 An Egyptian helps Dovid attack Amalek (continued)

- 1. The Kreiti Amos 1:8, Tzefaniah 2:5, Yechezkel 25:15-16 (and is Zecharyah 9:6 a pun?)
- 2. Kalev's property Yehoshua 15:31, Divrei haYamim I 2:49

3. Rabbi Amnon Bazak, פרק ל' דוד והגדוד העמלקי

פסוקים אלו מתארים, בראש ובראשונה, את התהום המוסרית העמוקה המפרידה בין העמלקים ובין מחנהו של דוד. אנשיו של דוד פוגשים איש מצרי על סף המוות, והם מצילים אותו מבלי לדעת מיהו, למרות מצוקתם הנפשית הקשה ולמרות היותם בעיצומו של מרדף. מוצאו המצרי של האיש מחדד שני היבטים. ראשית, לו היה זה עמלקי, היה מקום לחשוב שאנשי דוד הצילוהו רק לתועלתם, מתוך הנחה שיוכל לספק להם מידע על הגדוד שפשט על צקלג; היותו מעם אחר מוכיחה שמתחילה לא היה מקום לחשוב על כך, ושהסיוע לו נבע ממחויבות מוסרית גרידא. שנית, היות הנער "איש מצרי" עלולה הייתה להשפיע לרעה על היחס כלפיו, לאחר מאות שנות שעבוד בהן שכיח היה המראה של "אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ עַבְרִי" (שמות ב׳, יא); אף על פי כן קיימו דוד ואנשיו את מצוות התורה "לא תְתַעֵב מִצְרִי כֵּי גֵר הָיִיתָ בְאַרְצוֹ" (דברים כ״ג, ח), והצילו את הנער ממוות. כל זה בולט, כמובן, אל מול אכזריותם של העמלקים...

These texts describe, first and foremost, the deep ethical chasm which separated the Amalekites and David's camp. David's men encountered an Egyptian man on the verge of death, and they saved him without knowing who he was – despite their difficult emotional crisis and despite being in the middle of pursuit. The Egyptian origin of the man sharpens two perspectives. First, if he were Amalekite there would be room to think that David's men saved him only for their own benefit, assuming that he could provide them information about the army that had attacked Tziklag. Being from another nation showed that from the beginning there was no reason to think that, and that aiding him came from simple ethical obligation. Second, the youth being an "Egyptian man" could have made their approach to him worse after centuries of enslavement in which the scene of "An Egyptian man beating a Jew" was common. And yet, David and his men fulfilled the Torah's mitzvah, "You shall not abhor an Egyptian, for you were a stranger in his land," and they saved the youth from death.

All of this stands out, of course, opposite the cruelty of the Amalekites...

30:17-19 Dovid defeats Amalek

4. Assumptions

Machar tomorrow

Macharatam their tomorrow

5. Talmud, Berachot 3b

ונשף אורתא הוא? הא נשף צפרא הוא, דכתיב "ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם," מאי לאו מצפרא ועד ליליא? לא - מאורתא ועד אורתא. אי הכי ונשף אורתא הוא? הא נשף צפרא הוא, דכתיב "ויכם דוד מהנשף ועד הערב"! אלא אמר רבא: תרי נשפי הוו, נְשַף ליליא ואתי יממא, נְשַף יממא ואתי ליליא:

But is neshef night? Neshef is morning, as it says, "And David struck them from the neshef until the evening, the next day," is that not from morning to night? No – it's from one night to the next night. If so, it should say "From the neshef to the neshef" or "from the erev"! Rather, Rava said: There are two neshef [transitions], nashaf night and day comes, nashaf day and night comes.

6. Radak to Shemuel I 30:17

מערב יום זה עד ערב יום שני, וכל אותו הערב עד הבקר שהוא המחרת. ומ"ם "למחרתם" מחרת שני הנשפים שעברו... ולדעת רז"ל שפי' "מהנשף ועד הערב" ואמרו תרי נשפי הוו, נשף יממא ואתי ליליא נשף ליליא ואתי יממא, אינו מתישב טעם המ"ם...

ובדרש אמר טעם המ"ם על העמלקים – "למחרתם" המחרת שלהם, שהם למודים ללקות במחרת שנ' "וצא הלחם בעמלק מחר."
From the evening of this day to the evening of the second day, and all through that night until the morning, which was

the next day. And the mem in l'macharatam was the day after the two neshef that passed... And within the view of the Sages who explained "from the neshef to the evening" and they said there were two neshef, nashaf night and day comes, nashaf day and night comes, the mem doesn't fit...

And in a midrash it says the *mem* is for the Amalekites – *l'macharatam*, their *machar*, because they were accustomed to being struck *machar*, as in, "Go out and wage war against Amalek *machar*."

7. Two more "machar"s for Amalek Shemuel I 9:16, Esther 5:8

8. Midrash, Bereishit Rabbah 78:15

"וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה," וד' מאות איש שהיו עמו היכן הם? נשמטו כל אחד ואחד הלך לדרכו, אמרו שלא נכוה בגחלתו של יעקב. אימתי פרע להן הקב"ה? להלן (ש"א ל) "ולא נותר מהם איש כי אם ד' מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים וינוסו."

"And Esav returned on that day on his path to Seir." And where were the 400 men who had been with him? They left, one by one going on their way. They said, "So that we will not be burned with the coal of Yaakov." When did Gd reward them? In Shemuel I 30...

9. Talmud, Bava Batra 123b

בעא מיניה ר' חלבו מר' שמואל בר נחמני: כתיב "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו'," מאי שנא כי אתיליד יוסף? אמר ליה: ראה יעקב אבינו שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף שנאמר "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש וגו'." איתיביה, "ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם!" אמר ליה דאקריך נביאי לא אקריך כתובי, דכתיב "בלכתו אל צקלג נפלו עליו ממנשה..."

Rabbi Chelbo asked Rabbi Shemuel bar Nachmeni: It says, "And it was, when Rachel birthed Yosef, etc." What changed when Yosef was born? He replied, "Our father Yaakov saw that Esav's progeny would only be given over to the progeny of Yosef, as it says (Ovadia 1:18), "And it the house of Yaakov will be fire, and the house of Esav a flame, and the house of Esav straw, etc." But he challenged, "And David struck them from *neshef* to evening the next day!" He replied, "Whoever read the Prophets to you did not read the Writings to you, for it says (Divrei haYamim I 12), 'When he went to Tziklag, they joined him from Menasheh...'"

10. Talmud, Sanhedrin 20b

שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ: להעמיד להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה. Israel was commanded three mitzvot when they entered the land: To appoint a king for themselves, to destroy the progeny of Amalek, and to build the Beit haMikdash

30:20-25 A fight over dividing up the spoils

11. Radak to Shemuel L30:20

פי' אדוני אבי ז"ל לפני המקנה שלהם שהצילו נהגו הצאן והבקר שלקחו מהעמלקים

My master and father explained: In front of their own cattle, whom they saved, they led the sheep and cattle they took from Amalek.

12. Malbim to Shemuel I 30:20

ויגש דוד את העם. ר"ל שנגש אליהם באהבה (ועז"א מלת "את" שמורה שקרב אותם אליו דרך חבה), להראות כי אין בלבו עליהם על שלא הלכו עמו. "And David went forth with the group" Meaning, he went forth to them with love. (Thus it says "ef" indicating that he drew near to them in an affectionate way.) He showed that he harbored nothing in his heart against them for not going with him.

13. וינהגו 30:20, 30:22

14. Abarbanel, Introduction to the Book of Yehoshua

וכאשר עיינתי בפסוקים ראיתי הדעת הזה שיהושע כתב ספרו רחוק מאד... בעבור הכתובים שיעידון יגידון שלא כתבם יהושע, אמר בהקמת האבנים בתוך הירדן (שם ד' ט') ויהיו שם עד היום הזה, ואמר בענין המילה ויקרא את שם המקום ההוא גלגל עד היום הזה... וכח מאמר עד היום הזה יורה בהכרח שנכתב זמן רב אחרי שקרו הדברים...

הנה בדברי הימים נאמר במיתת דוד (ד"ה א כ"ט כ"ט) "ודברי דוד המלך הראשונים והאחרונים הנם כתובים על דברי שמואל הרואה ועל דברי נתן הנביא ועל דברי גד החוזה וגו'," וזה יורה ששמואל כתב ספרו והשלימו נתן וגד כדבריהם ז"ל. ואפלא מחכמינו איך לא הביאו הפסוק הזה לחזוק דעתם. והנכון אצלי בדבר הזה הוא, ששמואל כתב הדברים שקרו בימיו, ונתן הנביא כתב גם כן בפני עצמו, וגד החוזה כתב גם כן בפני עצמו כל אחד מהם כל מה שקרה בימיו, ושהכתובים האלה ירמיהו הנביא קבצם וחברם יחד וסדר הספר כלו על פיהם, שאם לא כן מי קבץ המאמרים ההם בהיותם מפועלים מתחלפים? שהכתוב לא אמר שכתבו הנביאים ההם דבריהם זה אחר זה, כי אם שכל אחד כתב ספר בפני עצמו...

When I examined the text, I saw that the view that Yehoshua wrote his book is very unlikely... Because the verses testify explicitly that Yehoshua did not write them. It said in 4:9 when erecting the stones in the Jordan, "And they have been there until this day," and it said regarding the circumcision, "And he named the place Gilgal until this day"... And the import of saying "until this day" must be that it was written long after the events occurred...

In Divrei haYamim I 29:29, it says regarding David's death, "And the *devarim* of King David, earlier and later, are recorded in the *devarim* of Shemuel the Seer and the *devarim* of Natan the Prophet and the *devarim* of Gad the Visionary, etc." This shows that Shemuel wrote his book, and Natan and Gad completed it, as they z"I said [Bava Batra 15a]. I am amazed that our Sages did not bring this verse to support their view. It appears correct to me regarding this, that Shemuel recorded that which happened in his day, and Natan the Prophet recorded also on his own, and Gad the Visionary also recorded on his own, each that which happened in his days, and Yirmiyahu the Prophet gathered them, compiled them together and arranged the entire book with their words. Otherwise, who collected these accounts, of different writers? The text does not say that the prophets wrote their words in sequence, but each wrote his own book...

15. Metzudat David to Shemuel I 30:25

עד היום הזה - ר"ל עד הזמן שגלו ישראל ולא נתעסקו עוד במלחמה:

"Until this day" - Meaning, until Israel was exiled and they were no longer involved in war.

16. Metzudat Dovid to Yehoshua 4:9

עד היום הזה - ר"ל עד עולם, כי כל קורא הפסוק הזה בזמנו אומר "עד היום הזה". והוא כלל גדול בדברי הנביאים: This is "forever", for all who read this in their own day say, "until today." This is a great rule throughout the Prophets.